

**ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**

*На сьогоднішній день для науки цивільного, господарського права актуальними для вирішення є проблемні питання правового регулювання майнових відносин в юридичних особах. Це стосується і майнових відносин в фізкультурно-спортивних організаціях. Насамперед потребує дослідження та вирішення питання їх регулювання в розрізі правового режиму майна, як універсальної для всіх суб'єктів господарювання категорії цивільного та господарського права, яка останнім часом активно почала досліджуватися як в Україні, так і за її межами.*

*У чинному законодавстві України норми, які регулюють правовий режим майна суб'єктів господарювання розміщені абсолютно безсистемно. Так, деякими нормами встановлюється правовий режим власності (об'єктів власності) безвідносно до виду суб'єктів господарювання, іншими встановлюється правовий режим майна окремих суб'єктів господарювання, правовий режим окремих видів майна тощо.*

*Запропонована стаття присвячена розкриттю змісту правового режиму майна фізкультурно-спортивних організацій, визначенню понять «майно» та «правовий режим майна», з'ясуванню особливостей правового режиму майна фізкультурно-спортивних організацій. Зроблено висновок, що термін «майно» це економічна, юридична, соціальна категорія, під яким можна розуміти будь-які явища об'єктивної дійсності, які являють собою майнову цінність і можуть бути виражені як у матеріальній, так і у нематеріальній формі.*

*В статті запропоновано під правовим режимом майна фізкультурно-спортивних організацій розуміти визначений комплекс правових норм та правових засобів обсяг повноважень цих організацій з приводу формування їх майна, здійснення фізкультурно-спортивними організаціями речових прав на належне майно (управління, володіння, користування, розпорядження майном), яке належить їй на речовому та зобов'язальному праві, характер та обсяг суб'єктивних прав та юридичних обов'язків власника цього майна.*

***Ключові слова:** правовий режим майна, спортивні організації, речі, майно, юридичні особи, об'єкти цивільних прав.*

**Постановка проблеми.** Однією з основних ознак непідприємницьких юридичних осіб є відокремлене майно.

Майнова відокремленість являє собою одну із визначальних «конститутивних» ознак юридичної особи, що становить основу її цивільно-правового статусу [1, с. 20]. На важливості цієї ознаки наголошував і Д. І. Мейер, який вказував на те, що правоздатна організація за своєю суттю є таким суб'єктом права, котрий може припинитися через повне відпадання майна, оскільки тоді вона позбудеться всякої реальної опори своєї діяльності [2, с. 153].

У той же час, слід відмітити, що, характеризуючи складові елементи правового становища фізкультурно-спортивних організацій (далі – ФСО), точніше буде вести мову не просто про відокремлене майно ФСО, а про його правовий режим. Для цього, насамперед, потрібно визначитись із основними поняттями, якими є «майно» та «правовий режим майна», а потім вже розкривати зміст та особливості правового режиму майна ФСО.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Поняття майна, майнових прав в своїх наукових працях досліджували такі вчені у сфері цивільного права, як О. Є. Аврамова, В. А. Белов, С. М. Братусь, І. В. Венедіктова, М. К. Галянтич, Ю. С. Гамбаров, Д. М. Генкін, В. П. Грибанов, І. Жилінкова, О. М. Козир, П. В. Крашенинников, І. М. Кучеренко, Л. Г. Лічман, В. В. Луць, Л. Лапач, В. П. Маслов, Д. І. Мейер, О. П. Печений, Ю. П. Пацюрківський, Ю. П. Світ, П. І. Седугін, В. І. Синайський, М. Сибільов, М. В. Скаржинський, І. В. Спасибо-Фатеева, С. А. Степанов, Є. М. Тужилова-Орданська, Н. Федоренко, В. В. Чубаров, Г. Ф. Шершеневич та ін.

**Мета статті.** Дослідження змісту та особливостей правового режиму майна непідприємницьких фізкультурно-спортивних організацій.

**Виклад основного матеріалу дослідження.**

Доктрина сучасного цивільного права пропонує декілька значень поняття «майно»:

1) сукупність речей (включаючи гроші та цінні папери), що належать на праві власності, повного господарського відання або оперативного управління юридичній особі (на праві власності або на праві користування фізичній особі); 2) сукупність речей та майнових прав на придбання речей або іншого майнового задоволення від інших осіб (актив); 3) сукупність речей, майнових прав та обов'язків, які характеризують майнове становище їх носія (актив та пасив) [3, с. 121; 4, с. 551; 5, с. 149].

Наведені положення були враховані вітчизняним законодавцем, який закріпив визначення майна у ЗУ «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12 липня 2001 р. [6]. Відповідно до цього Закону майном, яке може оцінюватися є об'єкти в матеріальній формі, земельні ділянки, будівлі та споруди (включаючи їх невід'ємні частини), машини, обладнання, транспортні засоби тощо; паї, цінні папери; нематеріальні активи, у тому числі об'єкти права інтелектуальної власності; цілісні майнові комплекси всіх форм власності (ст. 3). Згодом термін «майно» отримав законодавче закріплення й у ЦК України 2003 р. Відповідно до ст. 190 ЦК України майном як особливим об'єктом вважаються річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки.

Але, треба зазначити, що в ст. 177 ЦК України перераховані види об'єктів цивільних прав. Власне в ч. 1 цієї статті зазначено, що об'єктами цивільних прав є речі, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація, а також інші матеріальні і нематеріальні блага. А відповідно до ч. 1 ст. 190 ЦК України майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Отже, дещо незрозумілою вдається нам позиція законодавця виокремлення в видах об'єктів цивільних прав в окремі види майна та майнових прав. Адже поняття «майно» включає в себе поняття «майнове право».

Говорячи про майно, ми не можемо обійти визначення цього терміну за ГК України, в ст. 139 якого встановлено, що майном визнається сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів.

Не дивлячись на цей помітний крок вперед, слід все ж таки відмітити, що: 1) жодна галузь українського національного права, а не лише цивільного, не містить легальної дефініції поняття «майно». ЦК України 2003 р. також не містить визначення терміну «майно», а фактично перераховує предмети, що можуть входити до його складу; 2) основна увага законодавця, як і раніше, приділяється таким складовим майна, як речі, про що свідчать наявність ст. ст. 179-189 ЦК України, в яких наводяться різновиди речей, та відсутність подібних норм, присвячених різновидам інших складових майна – майновим правам та обов'язкам. Отже, не пояснюється, що слід відносити до майнових прав та обов'язків, не розкривається їх зміст (має місце лише декларативне наповнення), хоча цьому може бути відведено окремі положення у 13 розділі ЦК України.

Виходячи з вище зазначеного, найбільшу зацікавленість, з огляду на поверхову розробленість, становить дослідження явищ об'єктивної дійсності, виражених у нематеріальній формі, тобто майнових прав та майнових обов'язків як складових майна.

Відносно кола майнових прав висловлювались радянські та сучасні вчені, такі як В. Порошков, Н. Федоренко і Л. Лапач, Ю. П. Пацюрківський тощо. До майнових прав зазначені вчені відносять права на матеріальні цінності (речі) та права вимоги [7, с. 15–16; 8, с. 13–14]. Ю. П. Пацюрківський пропонує до зобов'язальних майнових прав відносити і право на одержання частки прибутку, а також право на відшкодування збитків, заподіяних діловій репутації [9, с. 6–7]. І. А. Пучкова до майнових прав відносить право власності в цілому [10, с. 763]. Але ми згодні з точкою зору Д. С. Лещенка, що проти цього слід заперечити, оскільки віднесення права власності до кола майнових прав призведе до нелогічної конструкції права власності на право власності як складової майна (майнове право) [11, с. 95]. З цим солідарні і Л. Лапач, і В. Порошков [12, с. 20; 9, с. 15–16].

В юридичній енциклопедії України до майнових прав відносяться правомочності власника (суб'єкта речового права) та зобов'язальні права (зокрема, право на відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю громадянина, а також майну фізичної чи юридичної особи), права авторів, винахідників-раціоналізаторів на винагороду за створені ними твори (результати їх творчої діяльності) та їх використання, спадкові права. Майнові права, на відміну від особистих прав є відчужуваними, за винятком випадків, коли невідчужуваність майнових прав встановлена законом з огляду на їх специфіку, зокрема, коли вони є невіддільними від особи їх носія (наприклад, невідчужуваними є права на відшкодування шкоди, завданої життю і здоров'ю громадянина, аліментні права тощо) [4, с. 551–552; 13, с. 103].

Наступною складовою поняття «майно» є майнові обов'язки. Під майновими обов'язками Є. О. Суханов розуміє борги певної особи, які складають пасив її майна [14, с. 299–300]. Так само вважає і В. А. Пантелеєнко [15, с. 137].

Значна частина положень ЦК України в тій чи іншій мірі стосуються поняття майнових обов'язків. Д. С. Лещенко, який досліджував цю складову поняття «майна» дійшов висновку, що поняттям «майнові обов'язки» охоплюються не тільки пасив певної особи, в нашому випадку ФСО, а й «борги», «витрати» й «відказ» [11, с. 149–151].

Але на нашу думку, словосполученням «пасив особи», про який говорить Є. О. Суханов, охоплюються і борги цієї особи, і її витрати, і відказ. На нашу думку треба розрізняти пасив особи (її майнові обов'язки) з юридичної та економічної точок зору.

Так, з юридичної точки зору насамперед має значення обсяг прав підприємства на це майно. Важливо те, чи є ФСО власником цього майна або має обмежений обсяг прав на нього (володіння та/або володіння і користування). З цієї точки зору в активі підприємства повинно відображатись лише те майно ФСО, яке належить йому на праві власності. В дійсності ж власний капітал підприємства відображається в I Розділі пасиву.

З економічної точки зору головною умовою визнання майна активом господарюючого суб'єкта служить не наявність юридичних прав відносно нього, а те, чи здатне це майно приносити підприємству дохід.

Наприклад, ФСО «Фізична культура» 21 лютого 2013 року замовила у підприємства партію килимків для занять йогою вартістю без врахування НДС 1 000 гривень. Підприємство «Альфа» повинно було поставити килимки ФСО «Фізична культура» одразу після надходження авансу у розмірі 200 гривень, але не пізніше 25 лютого 2013 року. Остаточна оплата товару повинна була відбутись 28 лютого 2013 року.

З економічної точки зору ФСО «Фізична культура» з моменту отримання товару і до моменту погашення боргу перед підприємством «Альфа» фактично користується майже подвійним оборотом засобів (і килимками і 800 гривнями). При цьому, якщо ФСО «Фізична культура» одразу почала користуватись килимками, то вони ще й почали давати дохід організації, а гроші (800 гривень) можуть використовуватись в обороті ФСО, також даючи дохід.

Отже, з економічної точки зору, 800 гривень, які ФСО використовує і отримує з них дохід будуть входити не в пасив, не в борги організації, а в її актив, до тих пір, поки ФСО не перерахує їх за підприємству «Альфа» за отримані килимки. А з юридичної точки зору ця сума коштів буде відноситись до майнових зобов'язань, до боргів ФСО.

Відповідно до ч. 1 п. 5 ст. 1 ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [16] зобов'язання – це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

Відповідно до ч. 3 п. 4 Розділу I Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого відповідно до Наказу Міністерства фінансів України № 73 від 7.02.2013 року «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) пасив [17].

Відповідно до цього ж Наказу пасив підприємства складається з наступних розділів:

I. Власний капітал (капітал у дооцінках, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал, вилучений капітал).

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (відстрочені податкові зобов'язання, довгострокові кредити банків, інші довгострокові зобов'язання, довгострокові забезпечення, цільове фінансування).

III. Поточні зобов'язання і забезпечення (короткострокові кредити банків, поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями, товари, роботи, послуги, розрахунками з бюджетом, у тому числі з податку на прибуток, розрахунками зі страхування, розрахунками з оплати праці, поточні забезпечення, доходи майбутніх періодів, інші поточні зобов'язання)

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття.

Відповідно до зазначеного, в юридичному розумінні до майнових зобов'язань особи, тобто до її пасиву будуть відноситись лише показники II, III та IV Розділів балансу організації.

З юридичної точки зору зобов'язання це правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку (ч. 1 ст. 509 ЦК України).

Предметом зобов'язання в юридичному сенсі є не відома абстрактна цінність, а грошові знаки в певній сумі рахункових одиниць. Зміни в купівельній силі грошей, що пішли з дня укладення договору, не змінюють суми боргу; зміни ці не впливають на платіжну силу грошей, яка завжди визначається «за номіналом» [18, с. 106–107]. З даного правила випливає, що юридична оцінка зобов'язань не схильна до впливу таких економічних чинників, наприклад, як інфляція і упущений у зв'язку з відстрочкою платежу прибуток. «Рубль є рубль» – ось сенс ідеї номіналізму [19, с. 118–119]. Отже, відповідно до зазначеного, з юридичної точки зору, гривня сьогодні завжди буде дорівнювати гривні завтра.

Тож, на підставі наведеного вище, ми можемо зробити висновок, що термін «майно» це економічна, юридична, соціальна категорія, під яким можна розуміти будь-які явища об'єктивної дійсності, які мають майнову цінність і можуть бути виражені як у матеріальних, так і нематеріальних формі, активах і пасивах.

Смисл законодавчого та доктринального визначення окремих складових майна полягає у встановленні для них певного цивільно-правового режиму. Останнім часом категорія «правовий режим майна» отримала широке розповсюдження в юридичній науці та практиці, особливо у нормах цивільного та господарського права, які стосуються фізичних і юридичних осіб. Крім цього встановлення правового режиму майна ФСО в доктринальному плані і його наступна легалізація має значення в теоретичному та практичному сенсі, з'ясувавши яке ми зможемо визначити можливості ФСО щодо майна, яким вони володіють, користуються та розпоряджаються залежно від того, на підставі якого права – права власності чи інших речових прав, перебуває майно ФСО, характеру та обсягу прав та обов'язків ФСО щодо цього майна.

Проблемою визначення поняття «правовий режим майна» вчені займалися ще за радянських часів, так, наприклад, А. В. Венедіктов під правовим режимом державного майна розумів об'єм прав та обов'язків окремих держорганів (у т.ч. підприємств) у відношенні відповідних видів державного майна або порядок управління даною частиною єдиного фонду державної власності, порядок використання відповідних видів державного майна підприємствами, а також умови (межі та порядок) звернення стягнення на це майно за зобов'язаннями державних підприємств [20, с. 352]. Ю. С. Цимерман визначав правовий режим основних та оборотних засобів підприємства як закріплений у юридичних нормах порядок оперативного управління ними з боку підприємств і органів господарського керівництва [21, с. 33]. В. В. Лаптев стверджував, що правовим режимом майна є встановлений у правових нормах порядок формування матеріальних та фінансових ресурсів різних господарюючих суб'єктів (їх утворень) та управління ним [22, с. 90–93]. С. М. Корнев вважав, що правовий режим майна підприємства – це встановлений державою в правових нормах порядок отримання підприємством майна в оперативне управління, об'єм його прав та обов'язків з приводу володіння, користування та використання майна, а також межі розпорядження вказаним майном вищими органами господарчого управління та порядок стягнення окремих видів майна за вимогою кредиторів [23, с. 4].

Сучасні вчені-цивілісти визначають правовий режим майна, як поведінку учасників правовідносин, яка стосується відповідних матеріальних та нематеріальних благ [14, с. 294–295]. О. В. Тригуб вважає, що поняттям «правовий режим майна» охоплюється обсяг повноважень власника юридичної особи по управлінню, володінню, користуванню, розпорядженню майном, яке належить їй на речовому та зобов'язальному праві, характер та обсяг прав та обов'язків власника цього майна [24, с. 337–338]. Ю. П. Пацюрківський під поняттям «правовий режим майна» розуміє встановлений правовими нормами склад цього майна, порядок його формування, використання і вибуття та об'єм прав і обов'язків з приводу володіння, користування і розпорядження майном, порядок звернення на нього стягнень кредиторів [9, с. 4]. І. В. Жилінкова вважає, що у цивілістичній літературі правовий режим майна, як правило, характеризується за допомогою терміна «порядок», при чому порядок регулювання суспільних відносин (в основному, майнових), який виникає в результаті дії комплексу взаємопов'язаних правових засобів загальнодозвільного характеру (переважають дозволи, але присутні і заборони, міри примусу та інші обмежувальні засоби, хоч останні відносно перших виконують службову роль) [25, с. 55–57, 83–84]. М. М. Сібільов аналізуючи дослідження С. С. Алексеєва та І. В. Жилінкової, виробив своє своєрідне визначення правового режиму приватного права взагалі як цілісної системи регулятивного впливу, яка створює загальнодозвільний тип регулювання майнових та особистих немайнових відносин, заснованих на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій

самостійності їх учасників, забезпечує можливість самовизначення і власних активних дій, спрямованих на виникнення та здійснення суб'єктивних прав і обов'язків у межах, встановлених договором чи законом, з метою досягнення певних приватних цілей та інтересів [26, с. 116].

Тож ми, враховуючи все зазначене вище, вважаємо, що під правовим режимом майна ФСО потрібно розуміти визначений комплекс правових норм та правових засобів обсяг повноважень ФСО з приводу формування майна ФСО, здійснення ФСО речових прав на належне майно (управління, володіння, користування, розпорядження майном), яке належить їй на речовому та зобов'язальному праві, характер та обсяг суб'єктивних прав та юридичних обов'язків власника цього майна.

#### **Висновки:**

1. Термін «майно» це економічна, юридична, соціальна категорія, під яким можна розуміти будь-які явища об'єктивної дійсності, які мають майнову цінність і можуть бути виражені як у матеріальних, так і нематеріальних формі, активах і пасивах.
2. Під правовим режимом майна ФСО потрібно розуміти визначений комплекс правових норм та правових засобів обсяг повноважень ФСО з приводу формування майна ФСО, здійснення ФСО речових прав на належне майно (управління, володіння, користування, розпорядження майном), яке належить їй на речовому та зобов'язальному праві, характер та обсяг суб'єктивних прав та юридичних обов'язків власника цього майна.

#### **Література**

1. Примак В. Ознаки юридичної особи, її цивільна правосуб'єктність і відповідальність – питання правового зв'язку та взаємної обумовленості / В. Примак // Юридична Україна. – 2003. – № 9. – С. 15–26.
2. Мейер Д. И. Русское гражданское право: В 2 ч. / Мейер Д. / [2-е изд., испр.]. – М. : Статут Издательство, ИНФРА-М Изд. дом ООО, 2000. – 830 с.
3. Тлумачний словник з цивільного права / [уклад.: Боброва Д. В. та ін.]; під заг. ред. Селіванова В. М.]. – К. : Інститут приватного права і підприємництва Академії правових наук України, 1998. – 225 с.
4. Юридична енциклопедія : в 6 т. Т. 3 / [Шемшученко Ю. С., Зяблюк М. П., Горбатенко В. П. та ін.]; голова редколегії Шемшученко]. – К. : «Українська енциклопедія», 2001. – 792 с.
5. Лещенко Д. С. Деякі аспекти розгляду майнових обов'язків як складових майна / Д. С. Лещенко // Право і Безпека. – 2004. – № 3'4. – С. 149–151.
6. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні закон України: станом на 01 червня 2008 р. – Відомості Верховної Ради (ВВР), 2001. – № 47. – Ст. 251.
7. Порошков В. Специфика имущественных прав / В. Порошков // Российская юстиция. – 2000. – №5. – С. 15–16.
8. Федоренко Н. Особенности оборота имущественных прав / Н. Федоренко, Л. Лапач // Хозяйство и право. Приложение к ежемесячному журналу для деловых людей. – 2001. – № 11. – С. 12–17.
9. Пацурківський Ю. П. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Ю. П. Пацурківський. – К., 2001. – 19 с.
10. Гражданский кодекс Украины (научно-практический комментарий). – Х. : ООО «Одиссей», 1999. – 848 с.
11. Лещенко Д. С. Правовий статус установ в цивільному праві України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Лещенко Дмитро Сергійович – К., 2005. – 198 с.
12. Лапач Л. Понятие «имущество» в российском праве и в Конвенции о защите прав человека и основных свобод / Л. Лапач // Российская юстиция. – 2003. – № 1. – С. 18–20.
13. Словарь гражданского права / [Додонов В. Н., Каминская Е. В., Румянцева О. Г. др.]; под общ. ред. Залесского В. В.]. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 304 с.
14. Гражданское право : учебник : в 2-х т. Т. 1 / [Дюжева О. А., Ем В.С., Зенин И. А. и др.]; отв. ред.: Суханов Е. А.]. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : БЕК, 1998. – 816 с.
15. Советское гражданское право. Т. 1. / под ред. Ю. Х. Калмыкова, В. А. Тархова. – Саратов, 1991 – 560 с.
16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України: станом на 24 лютого 2014 р. – Відомості Верховної Ради України від 08.10.1999 р.. – № 40. – Ст. 365.
17. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності : наказ Міністерства фінансів України № 73 від 7.02.2013 року: станом на 24 лютого 2014 р. – Офіційний вісник України від 19.03.2013 р.. – № 19. – С. 97, стаття 665, код акту 66132/2013.

18. Лунц Л. А. Деньги и денежные обязательства в гражданском праве. – М., 1999. – С. 106–107.
19. Пятов М. Л. Обязательства и их отражение в бухгалтерском учете. / М. Л. Пятов. // Финансы и бизнес. – 2009. – № 1. – С. 118–121.
20. Венедиктов А. В. Государственная социалистическая собственность / Венедиктов А. В. ; отв. ред. Райхер В. К. – Москва-Ленинград : Изд-во АН СССР, 1948. – 839 с.
21. Цимерман Ю. С. Правовой режим основных и оборотных средств государственного промышленного предприятия / Цимерман Ю. С. – М. : Юрид. лит., 1967. – 151 с.
22. Лаптев В. В. Предмет и система хозяйственного права / Лаптев В. В. – М. : Юрид. лит., 1969. – 190 с.
23. Корнеев С. М. Правовой режим имущественных фондов предприятий / Корнеев С. М. – М. : Знание, 1975. – 32 с.
24. Тригуб О. В. Правовой режим майна акціонерних товариств у світлі нового цивільного законодавства України / О. В. Тригуб // Держава і право. – 2004. – Вип. 25. – С. 337–344.
25. Жилинкова И. В. Правовой режим имущества членов семьи / Жилинкова И. В. – Х. : «Кси-лон», 2000. – 398 с.
26. Сібільов М. Поняття правового режиму приватного права / М. Сібільов // Вісник академії правових наук України. – 2000. – № 4. – С. 106–116.
27. Цивільний кодекс України: Офіц. видання: станом на 01 червня 2008 року. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 664 с.
28. Господарський кодекс України: станом на 1 січня 2007р. – К. : Видавничий дім «Ін «Юре», 2003. – 344 с.

Тихонова М. А.

#### ПРАВОЙ РЕЖИМ ИМУЩЕСТВА СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

*На сегодняшний день для науки гражданского, хозяйственного права наиболее актуальными для разрешения проблемными вопросами являются вопросы правового регулирования имущественных отношений в юридических лицах. Это касается и имущественных отношений в физкультурно-спортивных организациях. В первую очередь требует исследования и решения вопроса их регулирования в разрезе правового режима имущества – универсальной для всех субъектов хозяйствования категории гражданского и хозяйственного прав, которая в последнее время активно начала исследоваться как в Украине, так и за ее пределами.*

*В действующем законодательстве Украины нормы, регулирующие правовой режим имущества субъектов хозяйствования размещены совершенно бессистемно. Так, некоторыми нормами устанавливается правовой режим собственности (объектов собственности) безотносительно к виду субъектов хозяйствования, другими устанавливается правовой режим имущества отдельных субъектов хозяйствования, правовой режим отдельных видов имущества и т.п.*

*Предлагаемая статья посвящена раскрытию содержания правового режима имущества физкультурно-спортивных организаций, определению понятий «имущество» и «правовой режим имущества», выяснению особенностей правового режима имущества физкультурно-спортивных организаций. Сделан вывод, что термин «имущество» это экономическая, юридическая, социальная категория, под которым можно понимать любые явления объективной действительности, которые представляют собой имущественную ценность и могут быть выражены как в материальной, так и в нематериальной форме.*

*В статье предложено под правовым режимом имущества физкультурно-спортивных организаций понимать определенный комплекс правовых норм и правовых средств объем полномочий этих организаций по поводу формирования их имущества, осуществления физкультурно-спортивными организациями прав на принадлежащее имущество (управление, владение, пользование, распоряжение имуществом), принадлежащего ей на вечном и обязательственном праве, характер и объем субъективных прав и юридических обязанностей собственника этого имущества.*

**Ключевые слова:** *правовой режим имущества, спортивные организации, вещи, имущество, юридические лица, объекты гражданских прав.*

Tichonova M.

#### LEGAL REGIME OF PROPERTY SPORTS ORGANIZATIONS

*Today for the science of civil, commercial law most relevant to resolve issues of concern are issues of legal regulation of property relations in legal entities. This also applies to property relations in sports organizations. The first requires research and address them in the context of regulation of the legal regime of property universal to all entities categories of civil and economic rights, which recently began to actively explored both in Ukraine and abroad.*

*In the current legislation of Ukraine the rules governing the legal regime of property entities perfectly placed haphazardly. Thus, certain rules established legal regime of property (property objects) irrespective of the kind of*

*business entities, other established legal regime of property separate entities, the legal regime of certain types of property, etc.*

*The proposed article is devoted to the disclosure of the content of the legal regime of property sports organizations, the definition of «property» and «the legal regime of property», the clarification of the legal regime of property features fitness and sports organizations. Concluded that the term «property» is an economic, legal, social category under which to understand any phenomenon of objective reality, which represent the estate value and can be both material and intangible form.*

*The article prompted a legal regime of property sports organizations to understand certain complex legal rules and legal means the scope of authority of these organizations on the formation of their property, the implementation of sports organizations owned property rights (management, possession, use and disposal of the property) owned by her corporeal and obligations Act, the nature and extent of subjective rights and legal duties of the owner of the property.*

**Keywords:** *legal regime of property, sports organizations, things, property, legal entities, objects of civil rights.*

*Надійшла до редколегії 23.02.2014*